

PROTOKOLL 23.02.2015

Styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Dato: Mandag 23. februar 2015.
Sted: Svanhøvd
Lunsj kl 11.30. Møtetid kl 12.00-15.00.

Tilstede:

Styret: Karine Emanuelsen (styreleder) Mariann W. Magga (medlem) Ellen Kristina Saba (vara for Staal Nilsen) Askel Emanuelsen (vara uten stemmerett)	
Meldt forfall: Staal Nilsen (medlem) Kurt Wikan (nestleder)	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter

Saksliste:

Sak 1/2015 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- Registrering av deltakere, Styret er beslutningsdyktig
- Valg av underskrivere; Mariann Wollmann Magga og Ellen Kristine Saba underskriver protokollen.
- Innkalling og saksliste ble godkjent
- Godkjenning av protokoll fra styremøte 16. desember 2014 utsettes.

Sak 2/2015 Orienteringssaker

1. Gjøkhotellet; Nasjonalparkforvalter orienterte om kontakt med FeFo og innspill fra FNF-Finnmark og reinbeitedistriktet til FeFo. Styret flyttet Gjøkhotellet til sak under eventuelt.
2. Brev fra Klima og Miljødep. datert 23.01.2015, om delegasjon av myndighet til å behandle klagesaker etter naturmangfoldloven til Miljødirektoratet
-Tatt til orientering
3. Referat fra NP.forvalternes møte med FeFo adm. i Lakselv 18.12.2015
-Tatt til orientering
4. Sør-Varanger kommune; forslag til kommunedelplan landbruk Sør-Varanger kommune til offentlig ettersyn. Nasjonalparkforvalter orienterte om at det ikke virket relevant for nasjonalparkstyret å uttale seg.
-Tatt til orientering.
5. Økonomi; bl.a. Bestillingsdialogen 2015, søknad til Sametinget om støtte til kartlegging av kuturspor i trær i Øvre Pasvik nasjonalpark
-Tatt til orientering
6. Eventuelt. Her behandlet nasjonalparkstyret Gjøkhotellet som sak med følgende vedtak:
Nasjonalparkforvalter sender i samråd med styreleder, brev til Sør-Varanger kommune med merknader til FeFos søknad om fradeling av Gjøkhotellet med sikte på bortfeste til Radius AS, tilsvarende utarbeides et brev til FeFo hvor det etterlyses tilbakemelding på forespørselen fra nasjonalparkstyret og Øvre Pasvik nasjonalparksenter, om å disponere Gjøkhotellet som Informasjonspunkt fra 2016.

Sak 3/2015 Søknad fra Bioforsk Svanhovd om oppsett av hårfelle for bjørn i Øvre Pasvik nasjonalpark

Bioforsk Svanhovd søker om tillatelse til å sette opp hårfeller for bjørn i sommersesongen 2015, j.fr. søknad datert 25.11.2014.

Dette er et ledd i overvåkningen av brunbjørnbestanden i Pasvik-Enare området i samarbeid med Statens naturoppsyn og Fylkesmannen i Finnmark, og oppfølging av tilsvarende undersøkelser i 2007 og 2011.

Vedtak

Nasjonalparkstyret ser nytteverdien av å overvåke brunbjørnbestanden i Pasvik-Enare området både i forhold til det generelle kunnskapsbehovet ved forvaltning av store rovdyr og i forhold til nasjonalparkforvaltningen. Kunnskapen er nyttig for forvaltningen av verneområdet både ved at brunbjørnen er en viktig del av økologien i området, og ved at brunbjørnen er en art som publikum er opptatt av.

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd, tredje alternativ, Bioforsk Svanhovd dispensasjon til oppsett av hårfeller for bjørn i Øvre Pasvik nasjonalpark i perioden juni-august 2015, som beskrevet i søknaden datert 25.11.2014.

Vilkår til tillatelsen:

1. Nødvendige tillatelser skal foreligge fra grunneier og iht dyrevelferdsloven, før arbeidet starter.
2. Det kan ikke brukes spiker eller lignede på trærne ved montering av fellene.
3. Åtet som brukes må være biologisk nedbrytbart.
4. Det bør monteres viltkamera ved fellene.
5. Fellene og eventuelle viltkamera må merkes tydelig med formål og kontaktperson, for publikum.
6. Fellene må plasseres minst 100 meter fra merkede stier i nasjonalparken.
7. Fellene og rester etter åtet må være fjernet innen 1.09.2015.
8. Nasjonalparkstyret skal ha rapport fra arbeidet innen 31.12.2015.

Ved brudd på vilkår trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake.

Styrets behandling

Under behandlingen kom det forslag om at det i punkt 4 bør stå at "Det bør monteres viltkamera ved fellene", hvor bør erstatter kan, med begrunnelse at man ønsker dokumentasjon på hvordan fellene påvirker dyrelivet.

Videre ble det foreslått å bytte rekkefølge på punktene 5 og 6 for å få en mer logisk rekkefølge på vilkårene.

Vedtaket ble enstemmig vedtatt som innstilling med endringsforslagene som kom fram under møtet.

Sak 4/2015 FeFo høring skogtakst, MIS områder

FeFo har gjennomført en takst for skogen i Pasvik. Som et ledd i taksten er det også kartlagt miljøverdier i skogen (MIS-lokaliteter). I denne sammenheng har dataene fra nasjonalparkstyrets kartlegging av biologisk mangfold verdier og kulturspor i furu i Øvre Pasvik landskapsvernområde de siste årene (Rein Midteng, Asplan Viak), vært et nyttig grunnlag.

Nasjonalparkstyret deltok på FeFos informasjonsmøte om skogtaksten i Kirkenes den 23.04.2014. FeFo orienterte da om at resultatene ville komme på en lokal høring. I foreliggende høring, (frist 6.03.2015) er noen av de kartlagte MIS-lokalitetene foreslått utnyttet i en framtidig skogbruk/hogst, hvorav to i Øvre Pasvik landskapsvernområde. FeFo ber spesielt om tilbakemelding på MIS-lokaliteter som kan ha særlig verne- eller opplevelsesverdi. MIS-lokalitetene er i stor grad sammenfallende med arealene som er kartlagt som naturtypelokaliteter av Rein Midteng.

Vedtaket; Høringsuttalelse (saksframlegget vedlegges uttalelsen)

I regi av Øvre Pasvik nasjonalparkstyre er det i 2013-2014 kartlagt biologisk mangfold verdier og kulturspor i furu i Øvre Pasvik landskapsvernområde (Rein Midteng, Asplan Viak). De utførte registreringene viser at man innenfor naturtypelokalitetene som er avgrenset innenfor landskapsvernområdet har en nokså høy andel genuin urskog, mao. skog som aldri har blitt utsatt for noen form av hogst, med rike spor av samisk bruk.

Naturtypelokalitetene som er kartlagt er i stor grad sammenfallende med MIS-registreringen i forbindelse med skogtaksten. Disse delene av landskapsvernområdet sammen med enkelte tilgrensende områder utenfor nasjonalparken, er landets største urskog som ikke er vernet mot hogst.

Arealmessig har kun Øvre Pasvik nasjonalpark større areal med urskog.

Urskogsområdene i landskapsvernområdet og naturtypelokalitetene med urskog grenser i stor grad direkte mot nasjonalparken, og er en del av det samme unike urskogsmassivet som ikke bare har unike verdier i norsk sammenheng, men de har også klare internasjonale verdier.

På et generelt grunnlag er ikke-hogst den riktige forvaltning av naturtypelokalitetene som er kartlagt i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Eventuelt kan det foretas hogst av bjørk til lokale vedbehov. Plukkhogst av furu vil ødelegge hele livsgrunnlaget for rødlisteartene i slike områder hvor nettopp død-ved produksjon videre inn i fremtiden er helt sentralt. Derfor er det svært positivt at FeFo prioriterer å verne MIS-arealer i de store sammenhengende områdene i tilknytning til verneområdene i Pasvik.

Nasjonalparkstyret er i denne sammenhengen skeptisk til at lokalitetene 88 og 90 utnyttes i forbindelse med skogbruk. Lokalitet 88 er en kantsone mot Pirujævri og Øvre Pasvik nasjonalpark. Skogsområder direkte mot nasjonalparken, og her med innsyn over et vann, bør ikke inngå i et framtidig skogbruk. Lokalitet 90 (Gjøkbekken) er en naturtypelokalitet A, dvs nasjonalt/svært viktig i forhold til biologisk mangfold verdier i all hovedsak består av urskog med død ved i alle nedbrytningsstadier, og påviste rødlistearter knyttet til gammel furuskog. Lokaliteten er også en kantsone mot Gjøkmyra

Nasjonalparkstyret synes det er svært positivt at FeFo foreslår å unnta MIS-arealene langs innfallsvegen til nasjonalparken opp mot Sortbrysttjern, som er en viktig innfallsport til Øvre Pasvik nasjonalpark. Dette er viktig for opplevelsen til besøkende til nasjonalparken at dette flotte landskapsrom (dalføre) man kjører igjennom beholdes som urskog på begge sider.

Nasjonalparkstyret oppfordrer FeFo til å vurdere å tilby MIS-arealene i Øvre Pasvik landskapsvernområde og MIS-arealene med tilknytning til de øvrige verneområdene i Pasvik, til frivillig skogvern. I denne vurderingen bør Sør-Varanger kommune og berørte interesser inviteres med. Her kan man bidra til et mer representativt vern av skog med et stort artsmangfold og rike spor av samiske kulturminner, som likevel ikke inngår i FeFos planer for det framtidig skogbruket, samtidig som verdiene som utløses kan bidra til lokal utvikling i tråd med Finnmarkslovens formål.

Nasjonalparkstyret forutsetter at FeFo kommer tilbake med en plan for skogbruk i Øvre Pasvik landskapsvernområde, jfr. verneforskriftens § 3 pkt 2.3, hvor det heter at all hogst skal godkjennes av nasjonalparkstyret.

MIS-lokalitetene overlapper i stor grad med naturtypelokalitetene i landskapsvernområdet. Imidlertid har 2014 registreringene i regi av nasjonalparkstyret medført litt endringer på lokalitetene 85, 108, 109 med både fjerning av noe areal og inkludering av nytt. Dette oversendes vedlagt høringsuttalelsen (-*ettesendes*-). Det er små endringer som nasjonalparkstyret ber om blir innarbeidet i det videre arbeidet med skogtaksten.

Sak 5/2015 Pasvik-Enarefilmen

Nasjonalparkstyret har fått tilbud om å kjøpe inn dvd av det ferdige produktet, dvs både lang og kort versjonen sammen i en samle-DVD.

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik vedtar å kjøpe inn 100 DVD'er fra REC A.

Sak 6/2015 Høring fra Miljødirektoratet; reviderte vedtekter for nasjonalparkstyret og nasjonalparkforvalter

Forslag til uttalelser ble lagt fram og diskutert under styremøtet. Nasjonalparkstyret ønsket en intern e-post høring på uttalelsene med frist 10. mars 2015.

Det kom ingen endringsforslag og uttalelsene ble vedtatt som innstilt:

Svar på høring om revidering av vedtekter:

1. Vedtektenes formål.

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til punkt 1.

2. Styrets myndighet.

Nasjonalparkstyret ser det som positivt og nødvendig at styret nå anses som en juridisk person. Dette gir styret større handlingsrom, og gjøre styret uavhengig av Fylkesmannen i eie- og leieforhold.

Det bør vurderes om vedtektene skal si noe om hvilket ansvar styret eventuelt har hvis noen eller noe kommer til skade på grunn av noe som styret eier, og det for eksempel blir reist erstatningskrav. Slike erstatningskrav må Staten som selvassurandør ta ansvar for, gjennom både juridisk håndtering og eventuell økonomisk erstatning. Styrene har verken kompetanse eller økonomiske muligheter til å håndtere slike krav.

En annen problemstilling som må utredes nærmere er eventuell forsikring av eiendeler som nasjonalparkstyret eier.

3. Geografisk virkeområde

4. Nasjonalpark-/verneområdestyrets medlemmer, oppnevning, sammensetting mv.

5. Opprettelse av arbeidsutvalg

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til punktene 3, 4 eller 5.

6. Nasjonalpark/verneområde sekretariat

Delegering av myndighet fra styret til forvalter

I høringsbrevet ber direktoratet om tilbakemelding på om det kan være aktuelt å delegere ytterligere oppgaver/myndighet til forvalter. Samtidig står det i forslag til vedtekter at styret ikke har adgang til å delegere myndigheten til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Nasjonalparkstyret mener direktoratet bør vurdere om forvalter kan få delegert myndighet etter § 48, i saker hvor styret gjennom tidligere vedtak i tilsvarende saker eller gjennom forvaltningsplanen, har etablert en forvaltningspraksis.

Disponering av forvalters arbeidstid

Nasjonalparkstyret mener det er at paradoks at overtid for forvalter må avtales særskilt med Fylkesmannen, når det samtidig står i forslag til vedtekter at «*Styret disponerer forvalters arbeidstid*». Styret ønsker selv å bestemme hva forvalter skal gjøre, og ha mulighet for å gi overtid hvis det er nødvendig når for eksempel forvalter har befaringer i felt eller har møter med brukere av verneområdene som må arrangeres på kveldstid.

Nasjonalparkstyrene i Finnmark har opplevd at Fylkesmannen i Finnmark har en rigid praktisering av arbeidstidsreglementet, og en snever fortolkning av forvalternes arbeidsoppgaver. Av den grunn sendte de fire styrene i fylket et felles brev til Fylkesmannen 09.12.2014. Brevet er vedlagt, og vi ber om at det blir tatt med som en del av vårt hørings svar.

7. Om møtene i nasjonalpark-/verneområdestyret

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til punkt 7.

8. Styrets oppgaver

Under punkt 8.6 står det at Fylkesmannen og Miljødirektoratet skal ha tilsendt kopi av alle vedtak. Vi antar dette bare gjelder enkeltvedtak med hjemmel i verneforskrift eller naturmangfoldloven § 48, og mener dette bør komme tydelig frem i vedtektene.

I punkt 8.7 står det at styret har ansvar for å rapportere årlig om forvaltningen til Miljødirektoratet og Fylkesmannen. Nasjonalparkstyret mener dette punktet er unødvendig å ha med i vedtektene. Styret sender jo kopi av samtlige enkeltvedtak til både direktoratet og Fylkesmannen, i tillegg til å legge alle enkeltvedtak inn i Miljøvedtaksregisteret. Direktorat og Fylkesmann kan dermed selv hente ut de rapportene som trengs fra registeret, og eventuelt be styret om ytterligere opplysninger ved behov.

9. Faglig rådgivende utvalg

10. Administrativt kontaktutvalg

11. Tilsyn

12. Klageadgang og klagemyndighet

13.Instruksjon, tilbakekalling av delegert myndighet

14.Omgjøring av vedtektene

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til punktene 9 - 14.

Svar på høring om revidering av stillingsinstruks for forvalter:

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre er i all hovedsak enig i forslag til stillingsinstruks for forvalter, og ser at instruksen i stor grad samsvarer med den måten forvalter utøver sin stilling på i dag. I vårt høringssvar vil vi derfor bare kommentere de punktene hvor vi har spesielle merknader til direktoratets forslag.

Disponering av forvalters arbeidstid/prioriteringer

Nasjonalparkstyret mener det er viktig at det i første avsnitt av stillingsinstruksen presiseres at det er styret som disponerer forvalters arbeidstid/prioriteringer. Nasjonalparkstyrene i Finnmark har opplevd at Fylkesmannen i Finnmark har en rigid praktisering av arbeidstidsreglementet, og en snever fortolkning av forvalternes arbeidsoppgaver. Styrene opplever derfor at forvalternes arbeidstid og oppgaver styres av Fylkesmannen, og at dette reduserer styrenes handlingsrom og beslutningsmuligheter. På grunn av det, skrev styrene et felles brev til Fylkesmannen om 09.12.2014. Brevet er vedlagt, og vi ber om at det blir tatt med som en del av vårt høringssvar.

Med utgangspunkt i dette, ønsker nasjonalparkstyret at det under punkt 2 («*Forvalterens oppgaver*») opprettes et eget underpunkt kalt for eksempel «Innhenting av lokalkunnskap», hvor det beskrives at forvalter skal ha befaringer i verneområdene og møte brukere av verneområdene ute i lokalmiljøene. Mye av poenget med lokal forvaltning og knutepunkt nær verneområdene er jo nettopp å ha bedre lokalkjennskap og bedre kontakt med brukerne.

Styret mener derfor at det også er viktig at instruksen presiserer at fylkesmannen er ansvarlig for innkjøp av feltutstyr som brukes til befaringer.

Forvaltningsknutepunkt

Nasjonalparkstyret mener stillingsbeskrivelsen bør omtale hva et forvaltningsknutepunkt må inneholde for å fungere tilfredsstillende som kontorsted for forvalter. Beskrivelsen bør inneholde krav til både tekniske forhold og faglige/psykososiale forhold.

Sak 7/2015 Høring fra Kommunal og moderniseringsdepartementet; faggrupperapport "Forenkling av utmarksforvaltningen"

Nasjonalparkforvalter la fram forslag til uttalelse under styremøtet. Det kom fram forslag om følgende tilføyelse til avsnitt 3: "Det vil være viktig å utvikle den lokale forvaltningen av verneverdige områder. En forenkling vil være å overføre forvaltningsoppgaver knyttet til øvrige vernede områder som naturreservat, landskapsvernområder, barskogsvernområder mm."

Uttalelsen ble enstemmig vedtatt som innstilt med tilføyelsen som framkom under møtet.

Vedtak høringsuttalelse:

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har siden 29. april 2011 har gjennom reformen lokal forvaltning av store verneområder, forvaltet Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik nasjonalpark i Sør-Varanger kommune.

Styret består av 4 styremedlemmer, og nasjonalparkforvalter som styrets sekretær har kontor plass ved Øvre Pasvik nasjonalparksenter på Svanvik i Pasvik, ca 40 km fra Kirkenes. Statens naturoppsyn med kontorsted Kirkenes, er en meget sentral samarbeidspart i forhold til skjøtsel, tilretteleggingstiltak og oppsyn i verneområdene. Nasjonalparkstyrets Faglig rådgivende utvalg (FRU) består av 11 lokale interesser/organisasjoner. Styret har 2-3 årlige møter med dette utvalget hvor konkrete problemstillinger diskuteres.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre erfarer at reformen med lokal forvaltning sammen med tilført administrativ ressurs (nasjonalparkforvalter) og økonomiske midler til skjøtsel, kartlegginger og tilretteleggingstiltak for besøkende, har skapt en mye større lokal forståelse for verneområdene og interesse fra det lokale reiseliv. I tillegg evner den lokale forvaltningen i mye større grad enn den tidligere statlige forvaltningen, å fange opp interesser og aktiviteter i verneområdene, slik at disse blir håndtert i forhold til verneverdier og verneforskrifter.

Det vil være viktig å utvikle den lokale forvaltningen av verneverdige områder. En forenkling vil være å overføre forvaltningsoppgaver knyttet til øvrige vernede områder som naturreservat, landskapsvernområder, barskogsvernområder mm. Ved en overføring til kommunal forvaltning forutsetter styret at det øremerkes både administrativ kompetanse og økonomiske ressurser på linje med i dag. Ved overføring av ytterligere verneområder til lokal forvaltning er det nødvendig å øke denne kompetanse og de øremerkede ressursene tilsvarende. En løpende kontakt med lokale interesser og organisasjoner (FRU) har vist seg å være meget nyttig i nasjonalparkstyrets arbeid, og må ivaretas.

Lokal forvaltningen har gitt en styrking av besøksforvaltningen og tilrettelegging for tilreisende. Som indirekte styrker det lokale reiselivet. Ved en samordning av lokal forvaltning av flere verneområder, bør det også tilføres reiselivs faglig kompetanse.

Nasjonalparkstyre er skeptiske til forslaget om å endre arbeidsoppgavene til Statens naturoppsyn (SNO) i Øvre Pasvik nasjonalpark med -landskapsvernområde. Styrken i dette samarbeidet er at SNO med sin utstyrbase og sine mangesidige oppdrag i verneområdene, innehar en unik evne og opparbeidet kompetanse om områdene knyttet både til verneverdier, skjøtelseshov, besøkendes bruk og ferdsel, og vedlikehold og praktiske tiltak i den løpende driften. Alternativt bør det sees på rasjonalisering av andre oppgaver, spesielt knyttet til deres arbeid med rovvilt eller kapasitetsøkning gjennom flere stillinger, for å øke oppsynsdelen av SNO. Naturveiledningsdelen av SNO bør utvides, spesielt for å skape gode holdninger til naturforvaltning og friluftsliv hos den oppvoksende generasjon.

Nasjonalparkstyret støtter en vektlegging på å kartlegge naturverdiene og -mangfoldet, også i verneområdene. Kartleggingen som lå til grunn for opprettelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark i 1972, er for dårlig for å gi en presis forvaltning som sikrer verneverdiene. Kulturminnene er også en del av vernet, og her er det også behov for nykartlegging.

Forvaltning av randsonene bør gjøres enklere. I dag er det krav om samordning i PBL § 11-8 bokstav c), i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel og revisjon av forvaltningsplan for Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde. Det bør etableres mer smidige løsninger i forhold til å møte nye utfordringer i planperioden for kommuneplanen og forvaltningsplanen.

Sak 8/2015 Invitasjon til nasjonalparkkonferanse i Trondheim 14-15. april 2015

Det ble ikke gjort noe formelt vedtak, men styreleder oppfordret det øvrige styre med varamedlemmer, til å melde seg på.

Sak 9/2015 Møteplan 2. halvår 2015

Neste styremøte ble satt til fredag 20. mars 2015.

Karine Emanuelsen leder

Rett protokoll bekreftes

Mariann W. Magga

Ellen Kristine Saba